

POSTANOWIENIE

27 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 27 września 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa T. W.

przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością P. spółce komandytowo -
akcyjnej w K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością P. spółki
komandytowo - akcyjnej w K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 6 kwietnia 2023 r., I ACa 526/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia obowiązanemu odpisu niniejszego postanowienia.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 6 kwietnia 2023 r., Sąd Apelacyjny w Krakowie, w sprawie z powództwa T. W. przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością P. spółce komandytowo-akcyjnej w K., o zapłatę, na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 10 lutego 2022 r., oddalił apelację (pkt I) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt II).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, zaskarżając wyrok w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania

ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

7. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący odwołał się do art. 390 i 391 k.c., podnosząc, iż te przepisy wymagają wykładni. Ponadto w dalszej części wyводу skarżący odniósł się również do art. 6 k.c. (choć w samym wniosku nie wskazano tego przepisu). W ocenie Sądu

Najwyższego ta część uzasadnienia wniosku nie spełnia wymogów odnoszących się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Ponadto Sąd Najwyższy wskazuje, iż pytaniom sformułowanym przez skarżącego bliżej do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. istotnego zagadnienia prawnego, czyli zagadnienia nowego, nierozwiązanego dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Już z tego względu uzasadnienie wniosku nie zasługuje na aprobatę. W tej części uzasadnienia skarżący odwołał się co prawda do jednego orzeczenia (tj. wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu), ale jak sam dalej wskazał „wyrok ten jednak jest odosobniony i w podobnych sprawach nie zapadły orzeczenia stanowiące potwierdzenie jednolitej linii reprezentowanej przez doktrynę”. Słusznie zatem zauważono w odpowiedzi na skargę kasacyjną, iż „pозwana nie wskazała żadnych spraw o podobnym lub identycznym stanie faktycznym, w których rozbieżna wykładnia powołanych przepisów prowadziłyby do odmiennych rezultatów”.

8. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

Na wstępie należy wskazać, iż to co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ §

1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu. Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dyskwalifikuje jego zasadność już na samym wstępie (zob. postanowienie SN z 24 czerwca 2021 r., III CSK 77/21). Słusznie zatem, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, zauważono, że pozwana, przy obu przesłankach przyjęcia skargi do rozpoznania, odnosi się do tych samych kwestii i ocen prawnych.

Ponadto, w kontekście przedstawianych naruszeń, należy wskazać, iż zasadnie Sąd Apelacyjny wskazuje: „apelująca zdaje się nie zauważać, iż jej zobowiązanie wynikające z porozumienia obejmowało odkupienie akcji od powoda przez podmiot wskazany przez spółkę albo odkupienie akcji przez samą spółkę. Co więcej w porozumieniu określone zostało świadczenie należne powodowi”. Na ten aspekt zwracał również uwagę Sąd Okręgowy stwierdzając, iż „powód wykonał swoje zobowiązanie, gdyż przez 30 miesięcy od objęcia akcji nie dokonał ich zbycia, to mógł domagać się wykonania zobowiązania strony pozwanej, które miało doprowadzić do odkupienia akcji należących do powoda przez podmiot wskazany przez pozwaną spółkę lub przez nią samą”. Tym samym rozważania skarżącego prowadzone w kontekście art. 391 k.c. i art. 6 k.c. tracą na znaczeniu i nie prowadzą do konkluzji, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ms]